SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 229/2013-11

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 11. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť J. M., S., zastúpeného JUDr. N. S., Advokátka kancelária, Ž., vo veci namietaného porušenia jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Žilina v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/96/2004 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť J. M. o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 27. marca 2013 doručená sťažnosť J. M., S. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) postupom Okresného súdu Žilina (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/96/2004.

Z predloženej sťažnosti a jej príloh vyplýva, že proti sťažovateľovi je vedené trestné stíhanie pre trestný čin týrania blízkej osoby a zverenej osoby podľa 215 ods. 1 písm. a)

zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. V rámci vedeného trestného konania bola sťažovateľovi uznesením okresného súdu sp. zn. 3 T/96/2004 z 11. februára 2010 uložená poriadková pokuta podľa § 66 ods. 1 zákona č. 141/1961 Zb. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok účinný do 1. januára 2006“). Sťažovateľ podal proti predmetnému uzneseniu sťažnosť, ktorú Krajský súd v Žiline svojím uznesením sp. zn. 1 Tos/40/2010 z 13. mája 2010 zamietol ako oneskorene podanú. Proti tomuto rozhodnutiu podal sťažovateľ 14. marca 2012 prostredníctvom svojho obhajcu dovolanie. Podľa vyjadrenia sťažovateľa okresný súd podané dovolanie príslušnému dovolaciemu súdu nepostúpil, preto sťažovateľ adresoval jeho predsedovi sťažnosť na prieťahy v konaní. Predseda okresného súdu v liste z 18. februára 2013 oboznámil sťažovateľa, že zákonná sudkyňa *„jeho dovolanie neodstúpila NS SR z dôvodov, že vo veci sa koná, rozhoduje sa o vine alebo o nevine obžalovaného, sťažovateľa a až po právoplatnom skončení veci, súd predloží spis NS SR“*.

Sťažovateľ v sťažnosti prezentoval svoj názor, kde uviedol, *„že rozhodovanie o vine a treste v jeho trestnej veci nebráni tomu, aby dovolací súd rozhodol o oprávnenosti uloženia poriadkovej pokuty, nakoľko sa jedná o rozdielne konania, ktoré sami o sebe nemajú na seba vplyv“*.

Sťažovateľ sa domnieva, že okresný súd *„neoprávnene zdržiava sťažovateľove dovolanie, adresované dovolaciemu súdu – NS SR, čím zároveň vytvára zbytočné prieťahy v konaní vo veci sťažovateľovho dovolania“*.

Vzhľadom na uvedené sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie rozhodol nálezom, v ktorom by vyslovil porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/96/2004, prikázal okresnému súdu konať v jeho veci bez zbytočných prieťahov, priznal mu primerané finančné zadosťučinenie v sume 10 000 €, ako aj náhradu trov právneho zastúpenia.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a čl. 38 ods. 2 listiny každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každú sťažnosť predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Predmetom konania pred ústavným súdom je rozhodovanie o sťažnosti sťažovateľa smerujúcej proti postupu okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 3 T/96/2004 (nepredloženie uplatneného dovolania príslušnému súdu), ktorým boli podľa sťažovateľa spôsobené zbytočné prieťahy, čím malo dôjsť aj k porušeniu jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy v napadnutom konaní.

Ústavný súd pri posúdení sťažnosti sťažovateľa vychádzal z týchto relevantných skutočností vyplývajúcich tak z obsahu sťažnosti a jej príloh, ako aj zo súvisiacej právnej úpravy:

Sťažovateľ je obžalovaným v trestnom konaní vedenom pred okresným súdom pod sp. zn. 3 T/96/2004, v priebehu ktorého mu bola uznesením okresného súdu z 11. februára 2010 podľa ustanovenia § 66 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 z dôvodu sťažovania postupu trestného konania uložená poriadková pokuta. Proti predmetnému rozhodnutiu podal sťažovateľ sťažnosť, ktorá však bola uznesením nadriadeného súdu ako oneskorene podaná podľa § 148 ods. 1 písm. b) Trestného poriadku účinného do 1. januára 2006 zamietnutá. Sťažovateľ následne 14. marca 2012 napadol toto uznesenie prostredníctvom svojho obhajcu dovolaním, ktoré podal na miestne príslušnom súde, teda na okresnom súde. Vzhľadom na skutočnosť, že podané dovolanie nebolo okresným súdom postúpené dovolaciemu súdu, sťažovateľ adresoval predsedovi okresného súdu sťažnosť na prieťahy v konaní, na ktorú reagoval predseda okresného súdu listom z 18. februára 2013 a sťažovateľom podanú sťažnosť kvalifikoval ako nedôvodnú. V liste okresného súdu bol sťažovateľ zo strany jeho predsedu oboznámený predovšetkým s obsahom ustanovení § 368 zákona č. 301/2005 Z. z. Trestný poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „Trestný poriadok“) vymedzujúcich okruh rozhodnutí napadnuteľných mimoriadnym opravným prostriedkom – dovolaním, pričom v ňom predseda okresného súdu tiež uviedol: *„Vec nie je doposiaľ právoplatne skončená, predovšetkým pre Vaše obštrukčné správanie, pretože opakovane maríte termíny hlavných pojednávaní ospravedlnením sa z rôznych zdravotných dôvodov. Spis nebol predložený NS SR z dôvodu, že vo veci sa vykonáva dokazovanie na hlavnom pojednávaní, pričom termíny hlavných pojednávaní boli určované na 20.03.2012, 07.06.2012, 04.10.2012, 22.01.2013.“*

Podľa konštantnej judikatúry ústavného súdu je účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného čl. 48 ods. 2 ústavy odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu.

Z judikatúry ústavného súdu tiež vyplýva, že nie každý prieťah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Pojem „zbytočné prieťahy“ obsiahnutý v čl. 48 ods. 2 ústavy je pojem autonómny, ktorý možno vykladať a aplikovať predovšetkým materiálne.

Podľa čl. 51 ods. 1 ústavy domáhať sa práv uvedených v čl. 35, 36, 37 ods. 4, čl. 38 až 42 a čl. 44 až 46 tejto ústavy sa možno len v medziach zákonov, ktoré tieto ustanovenia vykonávajú.

Ústavný súd pri posúdení sťažnosti sťažovateľa vychádzal aj z právnej úpravy relevantnej v prípade sťažovateľa, ktorou je Trestný poriadok.

Podľa § 368 ods. 1 Trestného poriadku možno dovolanie podať proti právoplatnému rozhodnutiu súdu, ktorým bol porušený zákon alebo ak boli porušené ustanovenia o konaní, ktoré mu predchádzalo, ak je toto porušenie dôvodom dovolania podľa § 371.

Podľa § 368 ods. 2 Trestného poriadku rozhodnutím podľa odseku 1 sa rozumie
a) rozsudok a trestný rozkaz,
b) uznesenie o postúpení veci okrem uznesenia o postúpení veci inému súdu,
c) uznesenie o zastavení trestného stíhania,
d) uznesenie o podmienečnom zastavení trestného stíhania,
e) uznesenie o podmienečnom zastavení trestného stíhania spolupracujúceho obvineného,
f) uznesenie o schválení zmieru a zastavení trestného stíhania,
g) rozhodnutie o uložení ochranného opatrenia,
h) rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý riadny opravný prostriedok podaný proti rozhodnutiu podľa písmen a) až g), alebo rozhodnutie, ktorým odvolací súd na základe riadneho opravného prostriedku vo veci sám rozhodol.

Na základe uvedeného možno konštatovať objektívnu skutočnosť vyplývajúcu bez ďalšieho priamo z právnej úpravy, a síce, že v prípade sťažovateľa bolo dovolanie podané proti rozhodnutiu, proti ktorému právna úprava dovolanie nepripúšťa a u ktorého

ustanovenie § 382 písm. f) Trestného poriadku predpisuje dovolaciemu súdu obligátorny postup (odmietnutie dovolania bez preskúmania veci).

O relevantnej právnej úprave napokon sťažovateľa, ktorý navyše dovolanie podal prostredníctvom kvalifikovaného právneho zástupcu, poučil aj predsedu okresného súdu vo svojom stanovisku. Ústavný súd teda sumárne konštatuje, že vo veci sťažovateľa dochádza síce k prieťahom v konaní, pretože povinnosťou súdu je predložiť uplatnené dovolanie príslušnému súdu na rozhodnutie i napriek jeho zjavnej bezúspešnosti, ktorá zároveň vylučuje u sťažovateľa stav právnej neistoty, keďže relevantná právna úprava mu dáva v tomto smere jednoznačnú odpoveď.

Záver ústavného súdu je teda taký, že z hľadiska materiálnej ochrany ústavnosti okolnosti prípadu sťažovateľa neumožňujú prieťahy v súvislosti s ním uplatneným mimoriadnym opravným prostriedkom kvalifikovať ako porušenie jeho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov.

V zmysle konštantnej judikatúry ústavného súdu je považovaná sťažnosť za zjavne neopodstatnenú vtedy, ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

Vzhľadom na uvedené skutočnosti ústavný súd sťažnosť posúdil ako zjavne neopodstatnenú a ako takú ju v zmysle ustanovenia § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde po jej predbežnom prerokovaní odmietol.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. júna 2013